บทที่ 2
ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายของโรงงานอุตสาหกรรม

ในพระราชบัญญัติของโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2535 ได้ให้ความหมายของ โรงงาน ซึ่งรวมถึง โรงงานอุตสาหกรรม ไว้ว่า จะต้องครอบคลุมองค์ประกอบ 4 ประการต่อไปนี้

1. โรงงานต้องเป็น อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะ

2. เป็นการประกอบกิจการโดยใช้เครื่องจักรที่มีกำลังรวมตั้งแต่ 5 แรงม้าขึ้นไปหรือใช้แรงงานคนตั้งแต่ 7 คน ขึ้นไปโดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตาม

3. เป็นการกระทำ การผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ลำเลียง เก็บรักษาหรือทำลายสิ่งต่างๆ

4. ลักษณะของกิจการจะต้องจัดอยู่ในประเภทชนิดของโรงงาน 104 ประเภทในกฎกระทรวงฉบับที่

2.2 ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 2

เป็นตัวแทนของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม มีหน้าที่ในการสนองนโยบาย การกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาคในการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม และธุรกิจชุมชน

2.2.1 วัตถุประสงค์ของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรม

2.2.1.1 ส่งเสริมผู้ประกอบการขนาดกลาง และขนาดย่อมให้มีความรู้ ความสามารถเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก

2.2.1.2 เพื่อให้เกิดการกระจายอุตสาหกรรมสู่ชนบท และภูมิภาค เพื่อรองรับแรงงานในท้องถิ่น

2.2.1.3 ส่งเสริม และสร้างโอกาสการมีงานทำ เพิ่มรายได้เสริม/รายได้หลักให้กับราษฎรในท้องถิ่น

2.2.2 บทบาทและหน้าที่ของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 2

2.2.2.1 กำหนดแผนส่งเสริม และพัฒนาอุตสาหกรรมในภูมิภาค สนับสนุนและประสานงานการดำเนินงานตามนโยบาย และมาตรการส่งเสริมลักษณะอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในภูมิภาค

2.2.2.2 ให้บริการและจัดกิจกรรมให้แก่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในส่วนภูมิภาค เพื่อให้มีศักยภาพและมีความสามารถเพิ่มขึ้น

2.2.2.3 ให้บริการและจัดกิจกรรมให้แก่อุตสาหกรรมในครอบครัวและหัตถกรรมในส่วนภูมิภาค เพื่อให้ราษฎรมีรายได้เพิ่มขึ้น

2.2.3 กลุ่มเป้าหมายของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 2

ผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม และธุรกิจอุตสาหกรรมชุมชน รวมทั้งบุคลากรขององค์กรภาครัฐ และเอกชน

พื้นที่รับผิดชอบ (ภาคเหนือตอนล่าง) 4 จังหวัด ได้แก่

1. จังหวัดพิษณุโลก
2. จังหวัดเพชรบูรณ์
3. จังหวัดสุโขทัย
4. จังหวัดอุตรดิตถ์

2.2.4 บริการต่างๆ ของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 2

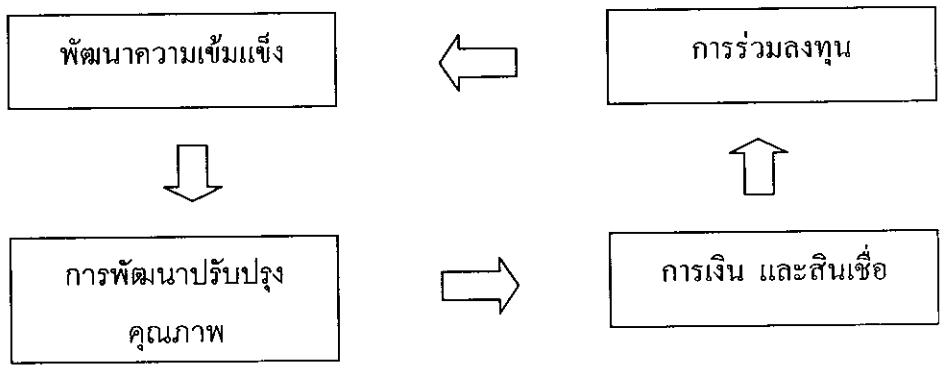

รูปที่ 2.1 แสดงการบริการต่างๆ ของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 2

2.3 ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS)

ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ หรือ ระบบ GIS เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่ (Spatial Data) โดยข้อมูลลักษณะต่างๆ ในพื้นที่ที่ทำการศึกษา จะถูกนำมาจัดให้อยู่ในรูปแบบที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันและกัน ซึ่งจะขึ้นอยู่กับชนิดและรายละเอียดของข้อมูลนั้นๆ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุดตามต้องการ

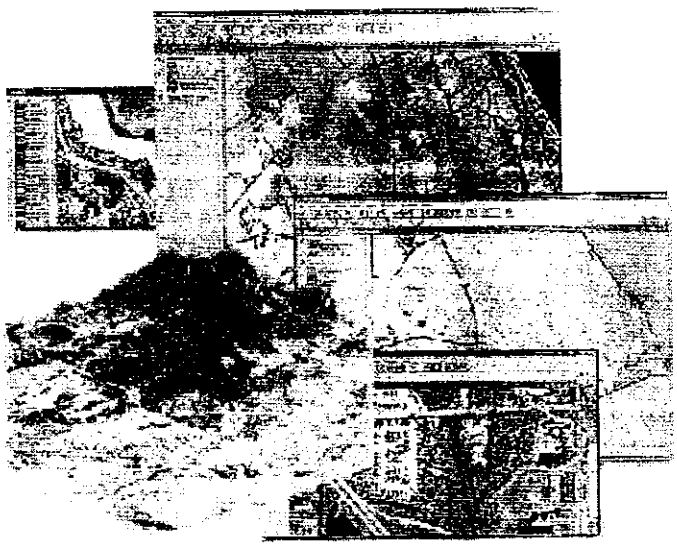

รูปที่ 2.2 การนำ GIS ไปใช้งานในด้านต่างๆ

ดัดแปลงมาจาก : http://www.esri.com/

"GIS เป็นระบบของคอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์ ซอฟท์แวร์ และวิธีการที่ออกแบบมาเพื่อการจัดเก็บ การจัดการ การจัดทำ การวิเคราะห์ การทำแบบจำลอง และการแสดงข้อมูลเชิงพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหาการวางแผนที่ซับซ้อน และปัญหาในการจัดการ" Federal Interagency Coordinating Coommitter (1988)

ระบบ GIS เป็นระบบที่ออกแบบเพื่อแสดงลักษณะของข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้คือ

1. ข้อมูลทางด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร (Environmental Information) ได้แก่ ข้อมูลทางด้านทรัพยากรดิน น้ำ และป่าไม้ รวมถึงข้อมูลทางด้านสัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพ อาจจะสามารถหมายรวมถึงการติดตามและจัดการมลพิษที่เกิดขึ้นในสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2. ข้อมูลทางด้านสาธารณูปโภค (Infrastructure Information) ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่อมนุษย์ โทรศัพท์ ไฟฟ้า น้ำประปา และเครือข่ายจุดสัญญาณมือถือ เป็นต้น

3. ข้อมูลที่ดินหรือสิทธิบนที่ดิน (Cadastral Information) ได้แก่ ขอบเขตความเป็นเจ้าของในที่ดิน หรือกรรมสิทธิ์ที่ดิน และการควบคุมการใช้ที่ดิน เป็นต้น

4. ข้อมูลเศรษฐกิจและสังคม (Socio-Economic Information) ได้แก่ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประชาชน หรือเศรษฐกิจการประกอบอาชีพ การทำกิน การกระจายตัวของประชากร รายได้ประชาการ อาจรวมถึงศิลปวัฒนธรรมในชุมชน หรือความเชื่อ เป็นต้น

กระบวนการในการวิเคราะห์ข้อมูลของ GIS ในระบบ GIS อาจแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่ออกเป็น 2 รูปแบบ ตามลักษณะของการทำงาน คือ

1. Manual Approach การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่ด้วยมือ หรือระบบแบบดั้งเดิม (traditional) เป็นการนำข้อมูลในรูปแบบของแผนที่หรือ ลายเส้นต่างๆ ถ่ายลงบนแผ่นใส หรือกระดาษลอกลายใส โดยแบ่งแผ่นใส 1 แผ่นลอกลายเพียง 1 เรื่อง เช่น แผนที่เส้นแม่น้ำ แผนที่เส้นถนน แผนที่ขอบเขตการปกครอง แล้วนำมาซ้อนทับกันบนโต๊ะฉายแสงหรือเครื่องฉายแผ่นใส กระบวนการนี้อาจเรียกกันว่า "Overlay Techniques" การซ้อนข้อมูลแผนที่ในแต่ละปัจจัยเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ แต่วิธีการนี้ยังมีข้อจำกัดในเรื่องของจำนวนแผ่นใสที่จะนำมาซ้อนทับกัน ทั้งนี้เนื่องจากความสามารถในการวิเคราะห์ด้วยสายตา (Eyes Interpretation) จะกระทำได้ในจำนวนของแผ่นใสที่ค่อนข้างจำกัด ยิ่งจำนวนของแผ่นใสซ้อนกันมากขึ้น ยิ่งทำให้ปริมาณแสงที่สามารถส่องทะลุผ่านแผ่นใสค่อนข้างจำกัดในขณะที่จำนวนแผ่นใสซ้อนมากขึ้น และจำเป็นต้องใช้เนื้อที่และวัสดุในการจัดเก็บข้อมูลค่อนข้างมาก นอกจากนี้การตรึงพิกัดแผนที่แผ่นใสแต่ละแผ่นให้ตรงกันนั้นเป็นสิ่งที่เป็นข้อจำกัดอีกประการหนึ่ง ถึงแม้จะวาดจุดอ้างอิง (control point) ลงบนแผ่นใสแล้วก็ตาม การทำให้แผ่นใสมากกว่าสองแผ่นขึ้นไปให้มีจุดที่ตรงกันนั้น เป็นเรื่องที่ทำได้ไม่

ง่ายเช่นกัน อาจจะมีผลต่อความผิดพลาดเชิงพื้นที่ หรือตำแหน่งในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังรูปที่ 2.3

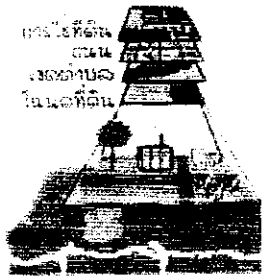

รูปที่ 2.3 Manual Approach โดยใช้แผ่นใส

ดัดแปลงมาจาก : http://www.esri.com/

2. Computer Assisted Approach การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่ด้วยการใช้คอมพิวเตอร์ช่วย เป็นการนำระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลแผนที่และข้อมูลสารสนเทศที่จัดเก็บอยู่ในรูปของตัวเลขหรือดิจิตอล (Digital) โดยการเปลี่ยนรูปแบบของข้อมูลแผนที่หรือลายเส้นให้อยู่ในรูปของตัวเลข นั่นหมายถึงกระบวนการวิเคราะห์หรือนำเข้าข้อมูลเชิงพื้นที่ด้วยมือจาก 1 สามารถนำมาเป็นแผนที่ต้นฉบับสำหรับการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ได้เช่นกัน ดังนั้นจึงมีความสัมพันธ์กันทั้งขั้นตอนที่ 1 และ 2 แล้วนำข้อมูล Digital ที่ได้รับมาทำการซ้อนทับ (Overlay) กันโดยการนำหลักคณิตศาสตร์ เช่นนำข้อมูลมาบวก ลบ หารหรือคูณกัน เพื่อให้ได้รับผลลัพธ์เป็นแผนที่ชุดใหม่ และตรรกศาสตร์ เช่นการทำการเปรียบเทียบแผนที่ข้อมูลที่มีอยู่ว่ามีค่าเท่ากันหรือต่างกันจุดใดบ้าง เพื่อหาการพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินบนแผนที่ วิธีการเก็บข้อมูลในรูปแบบเชิงตัวเลขนั้น จึงช่วยลดเนื้อที่ในการเก็บข้อมูลลง และสามารถเรียกมาแสดงหรือทำการวิเคราะห์ซ้ำ ๆ ได้โดยง่าย รวมทั้งการพิมพ์ผลลัพธ์ได้โดยง่าย และรวดเร็วขึ้น ดังรูปที่ 2.4

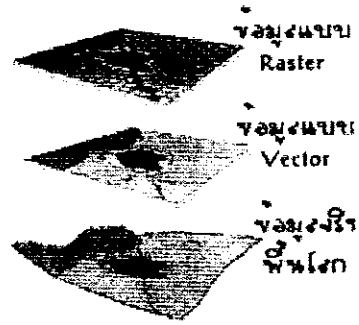

รูปที่ 2.4 Computer Assisted Approach

ดัดแปลงมาจาก : http://www.esri.com/

2.3.1 องค์ประกอบของระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

องค์ประกอบของระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ โดยหลักการแล้วจะประกอบด้วย 5 ส่วน คือ องค์ประกอบด้านฮาร์ดแวร์ องค์ประกอบด้านซอฟท์แวร์ หน่วยงานหรือตัวบุคคล วิธีการปฏิบัติงาน และข้อมูล

2.3.1.1 ฮาร์ดแวร์ (Hardware) คือ เครื่องมือที่เป็นองค์ประกอบที่สามารถจับต้องได้ ได้แก่ ตัวเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องต่างๆ เช่น ตัวเครื่องคอมพิวเตอร์ จอภาพ สายไฟ ดิจิไทเซอร์ เป็นต้น

2.3.1.2 ซอฟท์แวร์ (Software) คือ โปรแกรมหรือชุดคำสั่ง ที่สั่งให้คอมพิวเตอร์ทำงานตามที่เราต้องการ เช่น MS-DOS MS-WINDOWS Word เป็นต้น

2.3.1.3 บุคลากร (Peopleware) คือ ผู้มีหน้าที่จัดการให้องค์ประกอบทั้งหมดทำงานประสานกันจนได้ผลลัพธ์ออกมา

2.3.1.4 วิธีการปฏิบัติงาน (Methodology หรือ Procedure) คือ ขั้นตอนการทำงานซึ่งเราเป็นผู้กำหนดให้เครื่องคอมพิวเตอร์จัดการกับข้อมูล

2.3.1.5. ข้อมูล (Data) คือ ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น และเป็นสิ่งที่เราต้องป้อนให้คอมพิวเตอร์ประมวลผลเป็นผลลัพธ์ออกมา เช่น ชื่อ-สกุล ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นต้น

รูปที่ 2.5 แสดงองค์ประกอบของระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ดัดแปลงมาจาก : http://www.esri.com/

2.3.2 ลักษณะของข้อมูลในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ข้อมูล (DATA) หมายถึง ค่าสังเกต ค่าจากการจัดการบันทึกคุณสมบัติของวัตถุค่าต่างๆ เหล่านี้ไม่มีความหมาย ถ้าไม่ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ดีจะต้องเกี่ยวข้องกับงานที่ทำมีความแม่นยำถูกต้อง (Accuracy) และทันต่อเหตุการณ์ ข้อมูลที่ได้แปลความหมายแล้วเรียกว่า information หรือสารสนเทศ ผู้บริหารอาจจะนำข้อมูลที่บันทึกไว้มากลั่นกรองเป็นสารสนเทศก่อน เช่น โดยการหาค่าเฉลี่ย เปรียบเทียบข้อมูลปัจจุบันกับอดีตหาความเบี่ยงเบน และความแปรปรวน เป็นต้น ความสำคัญของสารสนเทศทำให้ผู้บริหารเข้าใจในการดำเนินงานของตนเอง และเมื่อทราบแล้วก็สามารถตัดสินใจว่าจะต้องทำอะไรต่อไป ในทางภูมิศาสตร์แบ่งประเภทข้อมูลออกเป็น 2 ประเภทคือ

1) ข้อมูลเชิงพื้นที่ (Spatial data) เป็นข้อมูลที่สามารถอ้างอิงกับตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ (Geo-referenced) ทางภาคพื้นดิน ซึ่งแตกต่างกับระบบ MIS (Management Information System) หรือระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ เป็นระบบงานคอมพิวเตอร์ซึ่งผสมผสานกับการทำงานด้วยมือ เพื่อจัดทำข่าวสารข้อมูลหรือสารสนเทศสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจ จะเห็นว่าระบบ MIS นั้นไม่จำเป็นต้องอ้างอิงกับตำแหน่งทางภูมิศาสตร์

2) ข้อมูลที่ไม่อยู่ในเชิงพื้นที่ (Non-spatial data) เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะต่างๆ ในพื้นที่นั้นๆ (Attributes) ได้แก่ ข้อมูลการถือครองที่ดิน ข้อมูลปริมาณธาตุอาหารในดิน และข้อมูลเกี่ยวกับสภาวะเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น

ข้อมูลเชิงพื้นที่สามารถแสดงสัญลักษณ์ได้ 3 รูปแบบ (Features) คือ

- จุด (point) ได้แก่ ที่ตั้งหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จุดตัดของถนน จุดตัดของแม่น้ำ เป็นต้น
- เส้น (line) ได้แก่ ถนน ลำคลอง แม่น้ำ เป็นต้น
- พื้นที่ หรือรูปหลายเหลี่ยม (Area or Polygons) ได้แก่ พื้นที่เพาะปลูกพืช พื้นที่ป่า ขอบเขตอำเภอ ขอบเขตจังหวัด เป็นต้น

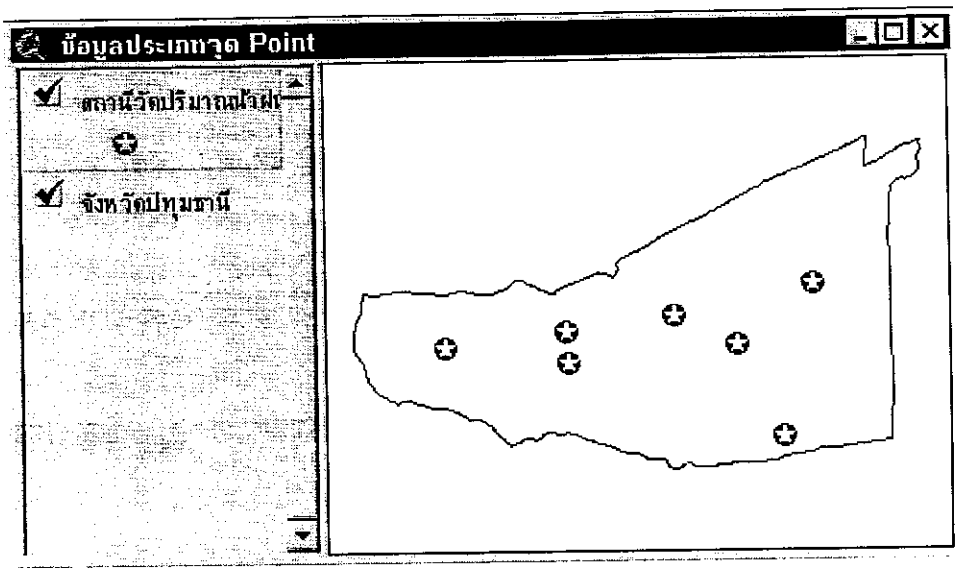

รูปที่ 2.6 รูปแบบของข้อมูลประเภทจุด

ดัดแปลงมาจาก : http://www.esri.com/

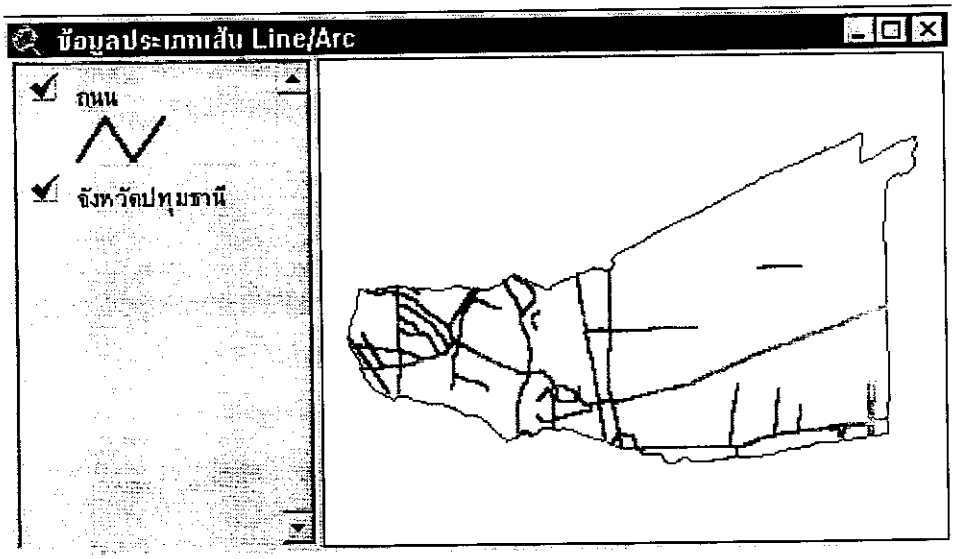

รูปที่ 2.7 รูปแบบของข้อมูลประเภทเส้น

ดัดแปลงมาจาก : http://www.esri.com/

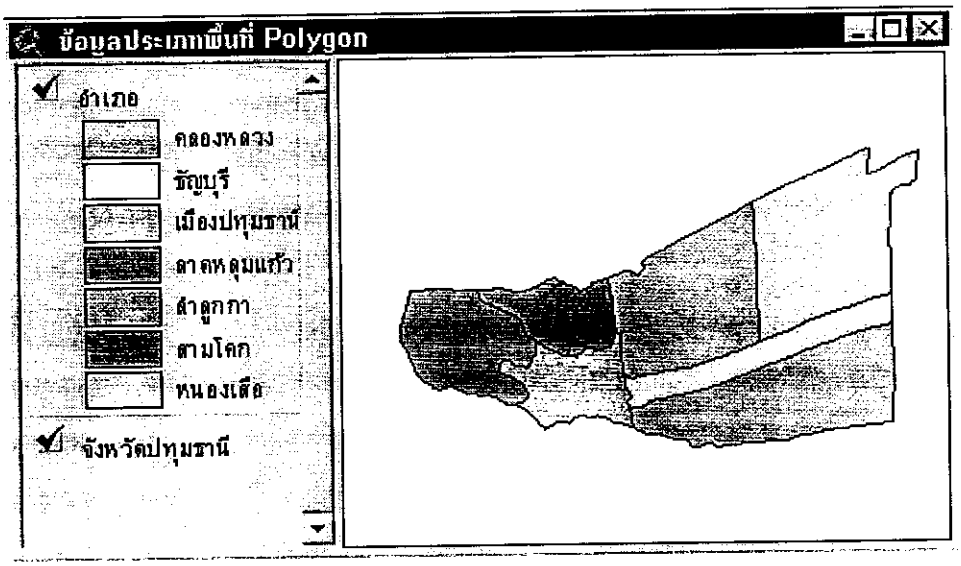

รูปที่ 2.8 รูปแบบของข้อมูลประเภทโพลีกอน

ดัดแปลงมาจาก : http://www.esri.com/

2.3.3 ฐานข้อมูลในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

2.3.3.1 ฐานข้อมูล (Database)

การประมวลผลรูปแบบใหม่ได้พัฒนาขึ้นมาเพื่อช่วยลดข้อเสียของการประมวลผลในระบบแฟ้มข้อมูล ซึ่งเรียกว่า การประมวลผลฐานข้อมูล

ฐานข้อมูล (Database) เป็นวิธีการที่จะเก็บข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กันไว้ในที่เดียวกันและรวบรวมข้อมูลที่ไม่ซ้ำซ้อนและสามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้อย่างเป็นระบบ ให้สะดวกต่อการเรียกใช้ สามารถแก้ไขได้ง่าย สำหรับผู้ใช้จำนวนมาก และสามารถป้องกันไม่ให้ผู้ไม่มีสิทธิ์ใช้เข้าถึงข้อมูลได้

ในระบบการประมวลผลฐานข้อมูลนั้นมีองค์ประกอบที่เรียกว่า ระบบการจัดการฐานข้อมูล หรือ Database Management System (DBMS) เข้ามาช่วยในการลดข้อบกพร่องของการประมวลผลแฟ้มข้อมูล ช่วยลดความซ้ำซ้อนของข้อมูลและสามารถปรับปรุงฐานข้อมูลให้ทันสมัย ทันสถานการณ์ และมีความถูกต้อง ซึ่งวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการจัดทำระบบสารสนเทศหรือฐานข้อมูลนั้น เพื่อสร้าง วิเคราะห์และทำให้ผู้ใช้ที่เหมาะสมได้รับข้อมูลและสารสนเทศที่

หลากหลาย จุดเริ่มต้นก็คือการสร้างข้อมูลหรือการหา (Finding) ข้อมูลมาให้ได้ เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว มีขั้นตอนการดำเนินการตามมาดังนี้

1. การจัดเก็บ (Storing) จำเป็นต้องระบุวิธีการต่างๆ ในการจัดเก็บข้อมูล โดยอาศัยเกณฑ์ต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการวิเคราะห์ การเข้าถึง และผู้ที่มีศักยภาพเป็นผู้ใช้

2. การแปลงผัน (Converting) การวิเคราะห์ รูปแบบต่างๆ ที่ใช้งานได้

3. การส่ง (Converying) ปกติแล้วข้อมูลไม่ได้มีประโยชน์แค่ในที่จัดเก็บต้นแหล่งเท่านั้น แต่ต้องส่งถ่ายไปยังผู้ใช้ (คนหนึ่ง หรือหลายคน)

4. การทำซ้ำ (Reproducing) อาจจำเป็นต้องทำซ้ำหลายฉบับ (Copies) ในรูปแบบต่างๆ

5. การจำแนกประเภท (Classifying) การตัดสินใจกำหนดหัวเรื่อง (Headings) ที่ถูกต้องเพื่อจัดเก็บข้อมูลเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง

6. การสังเคราะห์ (Synthesizing) ต้องใช้ข้อมูลจากหลายแหล่งเพื่อให้มีสารสนเทศพอเพียงสำหรับการตัดสินใจ

7. การจัดกระทำ (Manipulating) ข้อมูลอาจมีความหมายมากขึ้นโดยการจัดกระทำเชิงสถิติ

8. การค้นคืน (Retrieving) การที่ผู้ใช้ที่เหมาะสมสามารถเข้าถึงข้อมูลเมื่อต้องการ เป็นเรื่องสำคัญ

9. การพิจารณาทบทวน (Reviewing) ข้อมูลอะไรที่จำเป็นต้องมีไว้ และมีไว้เป็นเวลานานแค่ไหน ระบบจัดเก็บและสมรรถภาพในการจัดกระทำสามารถรับมือกับข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์จำนวนมากได้หรือไม่ หรือข้อมูลบางอย่างไม่จำเป็นควรทำลาย

10. การทำลาย (Destroying) การพิจารณาทบทวนว่าข้อมูลใดจำเป็นหรือข้อมูลใดใช้อยู่เป็นประจำอาจบ่งบอกได้ว่าควรขจัดข้อมูลใดออกไป

2.3.3.2 ระบบการประมวลผลฐานข้อมูล

ในระบบการประมวลผลฐานข้อมูลนี้แฟ้มข้อมูลต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกันหรือมีความสัมพันธ์กันจะถูกเก็บอยู่รวมกันในที่ที่เดียว ซึ่งจะช่วยลดความซ้ำซ้อนของข้อมูล ทำให้ข้อมูลมีความถูกต้องและทันสมัยอยู่ตลอด นอกจากนี้โปรแกรมประยุกต์ที่เขียนขึ้นก็จะไม่ขึ้นกับโครงสร้างของแฟ้มข้อมูลอีกด้วย ซึ่งระบบการจัดการฐานข้อมูลนี้จะทำหน้าที่ควบคุมดูแล และเรียกค้นฐานข้อมูลเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้งานให้สามารถใช้ฐานข้อมูลได้อย่างง่าย ระบบการจัดการฐานข้อมูล (DBMS) เป็นระบบการจัดเก็บบันทึกข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ ซึ่งผู้ที่เลือกใช้ระบบมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำการบันทึกและรักษาข้อมูล (information) ฐานข้อมูลมีทั้งการรูปแบบการใช้ร่วมกัน (integrated) หรือแบ่งข้อมูลให้ใช้ (shared) ฐานข้อมูลที่หลายๆ หน่วยงานนำมารวมกัน หรือกล่าวได้ว่าเป็นแฟ้มข้อมูลที่แตกต่างกัน คือ ไม่มีการซ้ำซ้อนของข้อมูลที่มีอยู่ใน

ฐานข้อมูลทั้งหมด (การแบ่งข้อมูลใช้ร่วมกันในเวลาเดียวกัน คือ ผู้ใช้หลายๆคนสามารถเข้าสู่ฐานข้อมูลในเวลาเดียวกัน) แต่จะลดการซ้ำซ้อนของข้อมูลที่มีอยู่ทำให้ไม่เปลืองเนื้อที่ในการจัดเก็บ และนอกจากนี้ DBMS จะช่วยในการสร้าง เรียกค้น หรือสืบค้นฐานข้อมูล และปรับปรุงฐานข้อมูล โดยการทำงานนี้จะต้องผ่าน DBMS ทำให้การสร้างฐานข้อมูลหรือการปรับปรุงข้อมูลนั้นมีความสะดวกมากขึ้น โดยผู้ป้อนข้อมูลหรือสร้างฐานข้อมูลนั้นไม่ต้องสนใจรูปแบบการจัดเก็บข้อมูลทางกายภาพ ผู้ป้อนข้อมูลสามารถใช้ผ่าน DBMS ในการบริหารและจัดการฐานข้อมูลได้โดยตรง เช่น การเพิ่ม การลบ การเปลี่ยนแปลงข้อมูลเหล่านั้น

2.3.3.3 ข้อดีของการประมวลผลข้อมูลในฐานข้อมูล

1. ข้อมูลมีการเก็บอยู่รวมกัน และสามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้ ในระบบ ฐานข้อมูล ข้อมูลทั้งหมดจะถูกเก็บอยู่ในที่เดียวกัน ที่เรียกว่า ฐานข้อมูล โปรแกรมประยุกต์สามารถออกคำสั่งผ่าน DBMS ให้ทำการอ่านข้อมูลจากหลายตารางได้

2. ลดความซ้ำซ้อนของข้อมูล ในการประมวลผลฐานข้อมูล ข้อมูลจะมีความซ้ำซ้อนกันน้อยที่สุด เนื่องจากข้อมูลจะถูกเก็บอยู่เพียงที่เดียวในฐานข้อมูล เช่น ข้อมูลขอบเขตการปกครองระดับจังหวัด ข้อมูลระดับอำเภอ ข้อมูลระดับตำบล ซึ่งจะเป็นการประหยัดเนื้อที่การใช้งานหน่วยเก็บข้อมูลสำรอง นอกจากนี้ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงข้อมูลใด ก็จะทำกับข้อมูลเพียงที่เดียวเท่านั้น ดังนั้นจึงเป็นการลดความซ้ำซ้อนของข้อมูลลง ข้อมูลจะมีความถูกต้อง ไม่มีความขัดแย้งของข้อมูลเกิดขึ้น

3. สามารถหลีกเลี่ยงความขัดแย้งกันของข้อมูลที่อาจเกิดขึ้นได้ สืบเนื่องมาจากผลของข้อ 2 คือการลดความซ้ำซ้อนของข้อมูล จะทำให้สามารถลดความขัดแย้งของข้อมูลที่อาจเกิดขึ้นได้ด้วย ตัวอย่างเช่น ฐานข้อมูลระบบทะเบียนราษฎร์ระดับตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช ชื่อของประชาชน จะถูกเก็บอยู่ในตารางรายชื่อประชาชนในระดับหมู่บ้าน เพียงแห่งเดียว ดังนั้นถ้าจะมีการเปลี่ยนแปลงชื่อสกุลประชาชน เช่น การตาย หรือย้ายถิ่น ก็สามารถแก้ไขในตารางรายชื่อประชาชนระดับหมู่บ้านเพียงแห่งเดียว

4. การควบคุมความคงสภาพของข้อมูล ความคงสภาพ (Integrity) หมายถึง ความถูกต้อง ความคล้องจอง ความสมเหตุสมผล หรือความเชื่อถือได้ของข้อมูล ซึ่งนอกจากลักษณะของข้อมูลที่ต้องมีความซ้ำซ้อนน้อยที่สุดแล้ว ความคงสภาพของข้อมูลก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน กล่าวคือ ข้อมูลภายในฐานข้อมูลนั้นควรจะต้องมีความถูกต้อง สมเหตุสมผล เช่น อายุของประชากรในระดับหมู่บ้าน ในฐานข้อมูลไม่ควรจะเกิน 200 ปี (ในความเป็นจริงไม่ถึง 150 ปี) ระบบฐานข้อมูลที่ดีต้องมีการป้องกันการบันทึกข้อมูลที่ไม่สมเหตุสมผลนี้ โดย DBMS เป็นตัวควบคุมไม่ให้มีการบันทึกข้อมูลที่ไม่ถูกต้องลงไปเก็บในฐานข้อมูล อีกตัวอย่างหนึ่งของความ คง

สภาพเช่น ประชาชนคนใดเสียชีวิต ในตารางรายชื่อจะต้องลบรายชื่อบุคคลนั้นออก และจำเป็นจะต้องลบข้อมูลของบุคคลนั้นออกจากตารางทะเบียนราษฎร์ระดับหมู่บ้าน เพื่อทำให้ฐานข้อมูลมีความคงสภาพของข้อมูลเกิดขึ้น

5. การจัดการข้อมูลในฐานข้อมูลจะทำได้ง่าย การจัดการกับข้อมูลไม่ว่าจะเป็นการเรียกใช้ข้อมูล การเพิ่มข้อมูล การแก้ไขข้อมูล หรือการลบข้อมูลของตารางใดภายใน ฐานข้อมูล จะสามารถทำได้ง่ายโดยการออกคำสั่งผ่านไปยัง DBMS ซึ่ง DBMS จะเป็นตัวจัดการข้อมูลภายในฐานข้อมูลให้เอง

6. ความเป็นอิสระระหว่างโปรแกรมประยุกต์และข้อมูล โปรแกรมประยุกต์ที่เขียนขึ้นจะไม่ขึ้นกับโครงสร้างของตารางข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากโครงสร้างของตารางต่างๆ และตัวข้อมูลในแต่ละตารางจะถูกเก็บอยู่ในฐานข้อมูลทั้งหมด โปรแกรมประยุกต์ไม่จำเป็นต้องเก็บโครงสร้างของตารางที่จะใช้ไว้ ซึ่งต่างกับระบบการประมวลผลแฟ้มข้อมูล ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของตาราง เช่น การเปลี่ยนแปลงขนาดของเขตข้อมูลในตารางใดภายใน ฐานข้อมูล ก็ไม่จำเป็นต้องไปทำการแก้ไขโปรแกรมประยุกต์ที่มีการเรียกใช้เขตข้อมูลนั้น

7. การมีผู้ควบคุมระบบเพียงคนเดียว ผู้ควบคุมระบบฐานข้อมูลจะเรียกว่า DBA (Database Administrator) ซึ่งจะเป็นผู้ควบคุมและบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลทั้งหมด โดยสามารถจัดการกับโครงสร้างฐานข้อมูลได้ เพื่อป้องกันผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานฐานข้อมูลเข้าไปก่อความเสียหายให้กับระบบฐานข้อมูลได้

2.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS DATA ANALYSIS)

2.3.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นหลักที่สำคัญอันหนึ่งที่ทำให้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์แตกต่างจากโปรแกรมอื่นๆ ที่ใช้ในการจัดทำแผนที่เพียงอย่างเดียว หรือจัดทำฐานข้อมูลเพียงอย่างเดียว ซึ่งในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์นั้นจะใช้ รายละเอียดข้อมูลทั้งที่เป็นข้อมูลเชิงพื้นที่ (Spatial data) และข้อมูลเชิงบรรยาย (Non-spatial data) มาใช้ในการวิเคราะห์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์นั้น เป็นการนำหลักการหรือวิธีการต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของข้อมูล หรือค่าของกริดที่มีอยู่ให้สามารถนำไปผสมผสานกับข้อมูลอื่นๆ ในขบวนการของการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อความสะดวก รวดเร็วและความถูกต้องของผลลัพธ์ที่ต้องการได้ดียิ่งขึ้น

รายละเอียดข้อมูลในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์สามารถตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ตั้ง เช่น ที่ไหน (Where) ในส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS Data Analysis) จะตอบได้ว่า "ทำไมถึงอยู่ที่นั้น" (Why is it there) ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ยังสามารถอธิบายในรูปแบบตัวเลข และรวมถึงภาพ จะทำให้สะดวกในการวิเคราะห์แบบจำลอง (model) วิเคราะห์ผลคาดการณ์ทั้งรูปแบบแผนที่และข้อมูลสารสนเทศ แต่ปัจจัยความสำเร็จของ GIS ไม่ได้อยู่ที่ตัวระบบเอง GIS ไม่ได้ทำงานทุกอย่างได้อย่างถูกต้อง แต่ GIS ต้องอาศัยบุคลากรทางด้าน GIS เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยลดความผิดพลาดในการนำเข้าข้อมูลสู่ ฐานข้อมูล และความละเอียดของข้อมูลที่นำเข้าเช่นมาตราส่วนแผนที่ GIS ไม่สามารถตอบคำถามได้เองว่าพื้นที่ที่เลือกนั้นเหมาะสมหรือไม่ แต่ต้องอาศัยบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านที่จะตอบได้ว่าการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบต่างๆ นั้นได้คำตอบถูกต้องตามหลักวิชาการมากน้อยเพียงใด เพราะ GIS ไม่สามารถคิดและมีชีวิตจิตใจเหมือนมนุษย์

2.3.4.2 รูปแบบของการวิเคราะห์ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์มีความแตกต่างจากระบบสารสนเทศอื่นๆ คือ ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์สามารถทำงานและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงแผนที่ได้ ในการวิเคราะห์ข้อมูลอาจใช้ข้อมูลเชิงแผนที่ และข้อมูลเชิงบรรยายในระบบฐานข้อมูลของ GIS เพื่อให้ได้คำตอบที่อ้างอิงบนพิกัดภูมิศาสตร์ได้ แต่ในขณะที่ระบบสารสนเทศจะสามารถวิเคราะห์ข้อมูลในฐานข้อมูลในเชิงสถิติหรืออื่นๆ แต่ไม่สามารถบ่งบอกตำแหน่งพิกัดภูมิศาสตร์ได้

ผลลัพธ์ของการวิเคราะห์ด้วยระบบ GIS สามารถแสดงผลในรูปแบบข้อมูลเชิงพื้นที่ หรือข้อมูลคำอธิบาย และเห็นภาพรวมที่สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลและสามารถอธิบายได้อย่างชัดเจนถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น หรือคำตอบที่ต้องนำไปใช้ในการตัดสินใจ

2.3.4.3 การซ้อนทับข้อมูล (Overlay Function)

การซ้อนทับข้อมูล เป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญและเป็นพื้นฐานทั่วไปในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ หลักการคือการนำข้อมูลที่มีอยู่เข้ามารวมกันจากแหล่งข้อมูลที่มีอยู่หลากหลาย เพื่อใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหา (Decision Making)

หลักการ ในการซ้อนทับข้อมูล

- โดยทั่วไปในการซ้อนทับข้อมูลแผนที่จะอาศัยจุดคู่ควบ (x,y) และข้อมูลเชิงบรรยายจะถูกสร้างขึ้นใหม่ หลังจากที่เราทำการ overlay ในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

- การซ้อนทับข้อมูลอาจจะใช้กระบวนการทางเลขคณิต (arithmetic) (เช่น การบวก, ลบ. คูณ, หาร) หรือตรรกศาสตร์ logical (เช่น AND, OR, XOR, etc.)

รูปแบบของการซ้อนทับข้อมูลได้แก่ การทำ Buffer, การตัดข้อมูล-Clip, การเชื่อมต่อแผนที่-Merge, การรวมข้อมูล-Dissolve, การขจัดข้อมูล-Eliminate, การลบข้อมูล-Erase, การซ้อนทับข้อมูลแบบ Identity, การซ้อนทับข้อมูลแบบ Intersect, การซ้อนทับข้อมูลแบบ Union, การหาระยะทางระหว่างข้อมูล 2 Theme-Near, การปรับปรุงข้อมูล-Update

1) แนวระยะห่างด้วย Buffer - Buffers selected features

เป็นการหาระยะทางให้ห่างจากรูปแบบภูมิศาสตร์ (Featues) ที่กำหนดโดยที่การจัดทำ Buffer เป็นการวิเคราะห์พื้นที่เพียง 1 Theme และเป็นการสร้างพื้นที่ล้อมรอบ Graphic Features (point, line and polygon) ของ 1 theme ที่ได้คัดเลือกไว้บางส่วน หากไม่ได้เลือกจะทำ buffer ทั้ง theme ผลที่ได้รับคือ theme ใหม่ที่มีขนาดความกว้างของพื้นที่จากตำแหน่งที่เลือกเท่ากับขนาดของ Buffer ที่ได้กำหนดมีหน่วยเป็นเมตร

2) การตัดขอบเขตข้อมูลด้วย Clip - Clips one theme using another

เป็นการตัดข้อมูลแผนที่ออกจาก Theme เป้าหมาย (Theme to be clipped) กับ แผนที่หรือพื้นที่ที่ใช้ตัด เช่น พื้นที่อำเภอเดียว ที่ต้องการใช้เป็นขอบเขตในการตัด(Theme to clip)

3) การหาพื้นที่ซ้อนทับด้วย Union - Overlays two polygon themes

เป็นฟังก์ชั่นทางคณิตศาสตร์ที่เกิดจากการสนใจในพื้นที่ของวัตถุที่ซ้อนกัน มากกว่า 2 พื้นที่ โดยที่เป็นการรวมแผนที่จำนวน 2 พื้นที่ขึ้นไปเข้าด้วยกัน โดยสร้างขึ้นมาเป็นแผนที่ชุดใหม่

4) การหาพื้นที่ซ้อนทับแบบ Intersect - Overlays two themes and preserves only features that intersect

เป็นการซ้อนทับ (Overlay) ข้อมูลระหว่าง theme 2 themes โดย Theme ผลลัพธ์ (Out-Theme) จะอยู่ในทั้งขอบเขตพื้นที่ (map extent) ของทั้ง 2 theme ไม่เกินจากข้อมูลทั้ง 2 Theme ทั้งนี้ in-theme เป็นได้ทั้ง point, line และ polygon ส่วน Intersect-Theme จะต้องเป็น polygon เท่านั้น

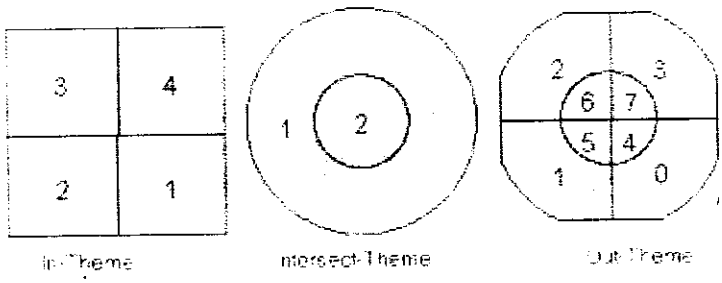

รูปที่ 2.9 การหาพื้นที่ซ้อนทับแบบ Intersect

ดัดแปลงมาจาก : http://www.esri.com/

5) การหาพื้นที่ซ้อนทับข้อมูลแบบ Identity - Overlays two themes and preserves only featureshat falls within the first themes extent

การซ้อนทับ (Overlay) ข้อมูลเชิงพื้นที่ 2 themes โดยยึดขอบเขตของแผนที่ต้นฉบับ (In-Theme) เป็นหลัก และจะรักษาข้อมูลเชิงคุณลักษณะของทั้ง 2 themes เข้าไว้ด้วยกัน ข้อมูลจากแผนที่ต้นฉบับ (In-Theme) เป็นได้ทั้ง point, line, polygon และmulti-point แต่ identity-theme จะต้องเป็นเฉพาะ polygon theme เท่านั้น

6) การเชื่อมต่อข้อมูลแผนที่ MapJoin และMerge

เป็นการรวม Graphic Features จากหลาย theme เข้าเป็น Theme เดียว Mapjoin สามารถดำเนินการทั้งข้อมูลที่เป็น point, line และ polygon เพื่อเป็นการเชื่อมต่อแผนที่ที่มีพิกัดภูมิศาสตร์อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน

7) การรวมขอบเขตข้อมูลด้วย Dissolve - Removes borders between polygon witch share the same value

Dissolve ใช้ฟังก์ชันนี้เพื่อรวมข้อมูลพื้นที่ (polygon) ที่มีคุณสมบัติหรือ attribute เหมือนกันที่อยู่ติดกันเข้าด้วยกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อนของ Theme ให้น้อยลงซึ่งเป็นการเอาเส้นขอบเขตของพื้นที่ที่มีค่าเหมือนกันในหนึ่งหรือหลาย Fields ออกไป

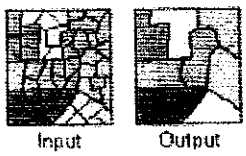

รูปที่ 2.10 การรวมขอบเขตข้อมูลด้วย Dissolve

ดัดแปลงมาจาก : http://www.esri.com/

8) ระยะทางระหว่างข้อมูลของ 2 Themes ด้วย Near - Calculates distance from features in one theme to the nearest feature in another theme

Near เป็นคำสั่งที่ใช้ในการคำนวณระยะทางจากแต่ละ Feature ใน 1 theme ไปยัง feature ที่ใกล้ที่สุดใน Theme อื่น (ไม่สามารถเลือก Feature เป้าหมายได้) ระยะทางจะถูกบันทึกไว้ใน field ชื่อ called_ distance

รูปที่ 2.11 การหาระยะทางระหว่างข้อมูลของ 2 Themes ด้วย Near

ดัดแปลงมาจาก : http://www.esri.com/

9) การปรับแก้ข้อมูลพื้นที่บางส่วน Update

เป็นการแทนที่พื้นที่ใน Theme หนึ่งโดย Theme อื่นๆ โดยการซ้อนทับระหว่าง in-Theme กับ Update-theme (เฉพาะข้อมูลที่เป็นพื้นที่ polygon) out-theme จะประกอบด้วย Field ทั้งหมดของ 2 Theme

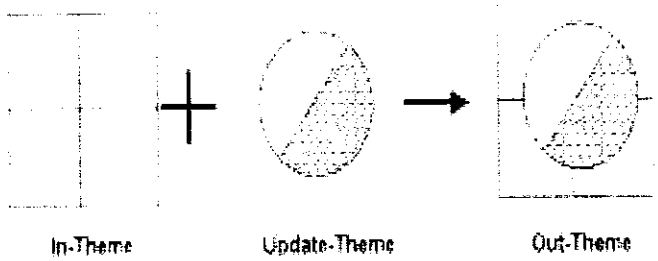

รูปที่ 2.12 การปรับแก้ข้อมูลพื้นที่บางส่วน Update

ดัดแปลงมาจาก : http://www.esri.com/

ส่วนในการปฏิบัติใช้งานจริงนั้นเกิดจากการผสมผสานของขั้นตอนต่าง ๆ ข้างต้น ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงานในการทำงานทางด้าน GIS โดยการใช้โปรแกรมต่างๆ ให้เหมาะสมต่อวัตถุประสงค์ของการใช้รูปแบบคำสั่งนั้นๆ ด้วย

2.4 โปรแกรม ArcView

ArcView เป็นโปรแกรม GIS โปรแกรมหนึ่ง ที่ได้รับการพัฒนามาจาก บริษัท Environmental System Research Inc. (ESRI) เพื่อใช้งานในการนำเสนอข้อมูล (presentation) และเรียกค้นข้อมูล (query) จากโปรแกรม Arc/Info หรือโปรแกรมอื่น ที่สามารถใช้งานได้ง่าย และมีประสิทธิภาพเนื่องจากทำงานบนระบบปฏิบัติการของ Windows System (window 3.1 or window 95) ซึ่งเมนูต่างๆ แสดงบนหน้าจอ และสามารถเปิดได้ หลายๆหน้าต่าง (windows) ในระหว่างการทำงาน

โปรแกรม ArcView โปรแกรมแรก คือ ArcView 1.0 สามารถใช้งานได้เฉพาะ การนำเสนองานรูปแผนที่เท่านั้น แต่โปรแกรมได้มีการพัฒนาเรื่อยมา จนถึง version 3.2 ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นใกล้เคียงกับโปรแกรม PC Arc/Info กล่าวคือนอกจากจะใช้งานในการนำเสนอ และเรียกค้นข้อมูลตามเงื่อนไขต่างๆ และใช้ในการผลิตแผนที่ได้เป็นอย่างดีแล้ว ยังสามารถสร้างและแก้ไขข้อมูล ทั้งที่เป็นข้อมูลพื้นที่ (special data) และตารางฐานข้อมูล (database) ได้ด้วย และยังสามารถรับข้อมูลที่จัดเก็บในรูปต่างๆ เช่น AutoCad (.dwg), Image (.tiff, .bmp,etc.) และยังสามารถใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่ (special analysis) ได้ด้วย โดยการเขียนชุดคำสั่ง (scripts) หรือใช้โปรแกรมประยุกต์ (ชุดคำสั่งสำเร็จรูป) ที่ได้จัดเขียนไว้โดยผู้เชี่ยวชาญ

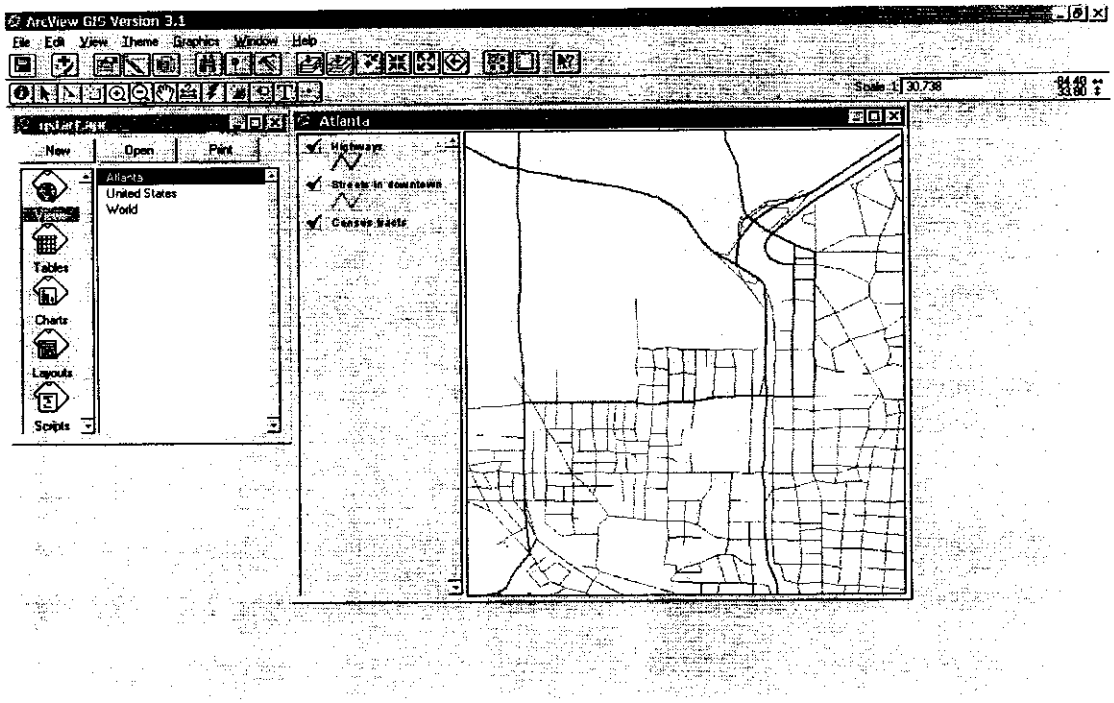

รูปที่ 2.13 แสดงตัวอย่างโปรแกรม ArcView

ดัดแปลงมาจาก : http://www.esri.com/

โปรแกรม ArcView ประกอบไปด้วยหน้าต่างที่สำคัญ 6 หน้าต่าง คือ Project Window, View Window, Table Window, Chart Window, Layout Window และ Scripts Window

2.4.1 Project Window คือแฟ้มข้อมูลที่ ArcView สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการจัดระบบการทำงานทั้งหมดใน Project หนึ่งซึ่งจะรวมองค์ประกอบทั้งหมดให้อยู่ในแฟ้มเดียวกัน แต่ Projectfile ที่มีนามสกุลเป็น .apr ซึ่งแฟ้มข้อมูลดังกล่าวจะไม่มีข้อมูลพื้นที่และตารางฐาน แต่จะใช้ในการเรียกค้นข้อมูลจากแหล่งต่างๆใน Project หนึ่งๆจะประกอบด้วยหน้าต่างย่อย หรือองค์ประกอบ 4 หน้าต่าง คือ Views, Tables, Chart, Layout แต่ ArcView จะทำงานครั้งละ 1 Project เท่านั้น หากต้องการดูรายละเอียดใน Project อื่น ต้องปิด Project ที่กำลังทำงานอยู่ก่อน

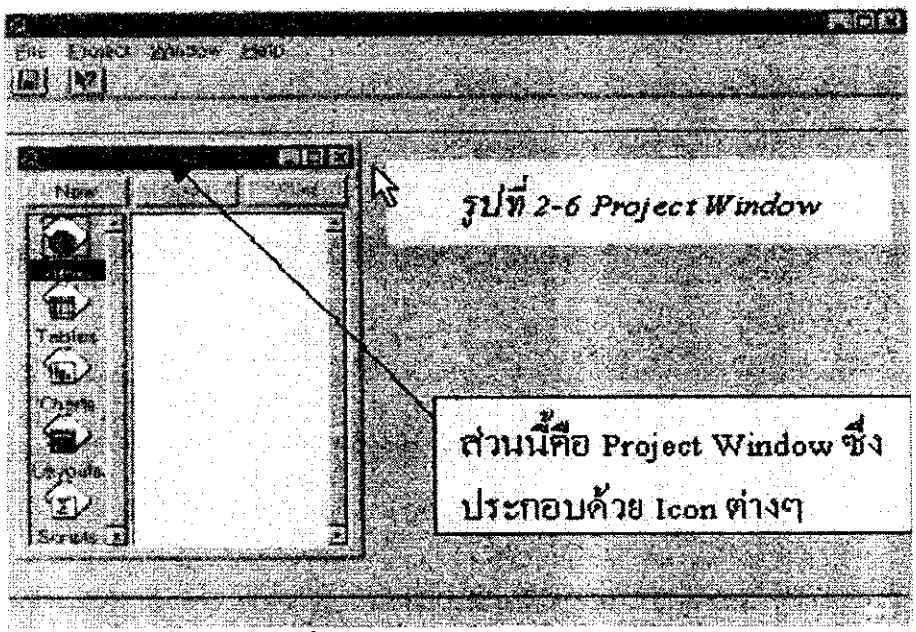

รูปที่ 2.14 แสดง Project Window

ดัดแปลงมาจาก : http://www.esri.com/

2.4.2 View Window เป็นองค์ประกอบหนึ่งของ Project ที่ใช้ในการนำเสนอ (display) ข้อมูลแผนที่ หรือเรียกว่า theme การเรียกค้น (query) การย่อ-ขยาย พื้นที่ที่น่าสนใจ (explore) และการวิเคราะห์ต่างๆ แต่ไม่ได้เปลี่ยนแปลงข้อมูลเดิม นอกจากจะมีการบันทึกเพิ่มเติม

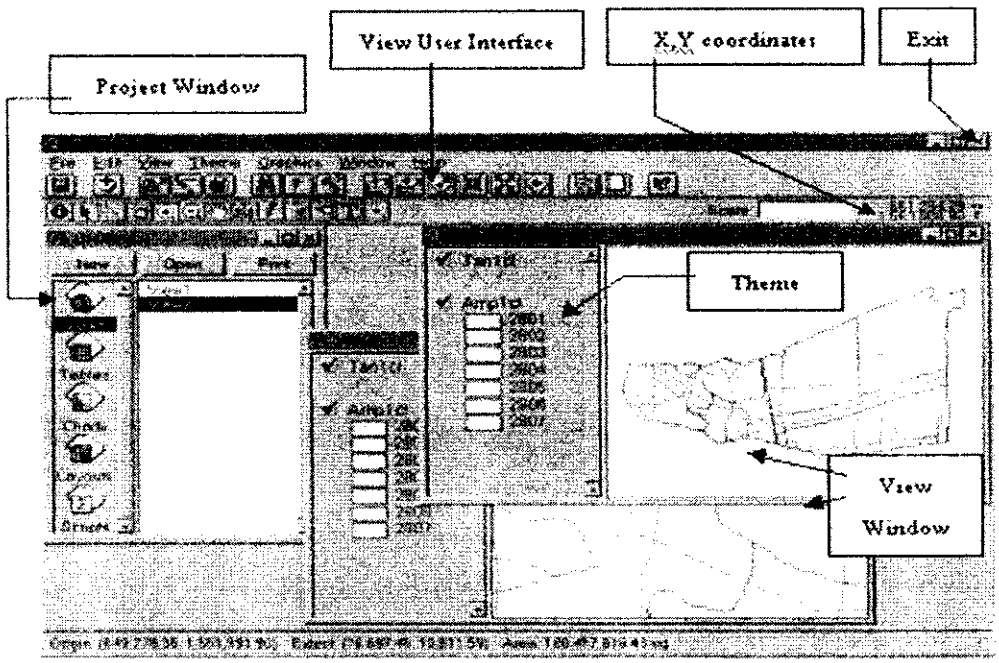

รูปที่ 2.15 แสดง View Window

ดัดแปลงมาจาก : http://www.esri.com/

2.4.3 Table Window เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งของ Project ที่ใช้ในการแสดงฐานข้อมูลของแผนที่หรือฐานข้อมูลอื่นๆ ที่จะเก็บโดยใช้ dBase และ ArcView สามารถรับข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ ที่บันทึกไว้ได้

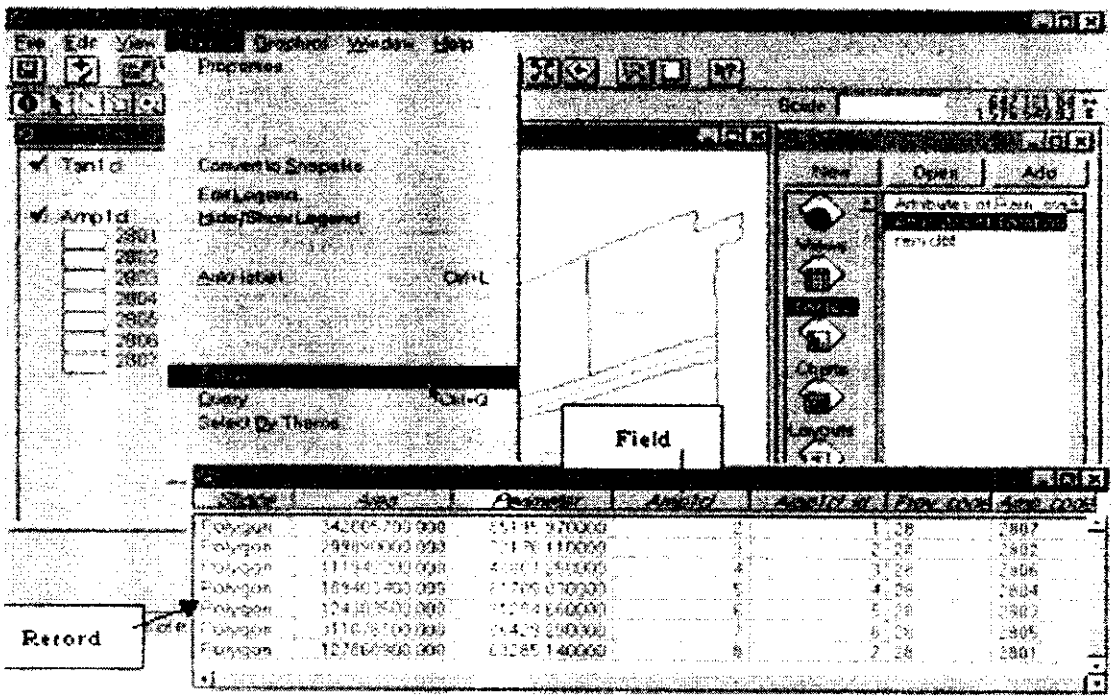

รูปที่ 2.16 แสดง Table Window

ดัดแปลงมาจาก : http://www.esri.com/

2.4.4 Chart Window เป็นการนำเสนอข้อมูลในตารางฐานข้อมูลทั้งที่เป็นตารางที่ติดมากับข้อมูลพื้นที่ หรือตารางฐานข้อมูลอื่น ซึ่งมีความสัมพันธ์กับข้อมูลเชิงพื้นที่ ทั้งนี้ข้อมูลที่นำมาเสนออาจให้ความกระจ่างมากกว่าข้อมูลที่เสนอในรูปแบบตาราง

ป GA
76
.9.D3
ก2775
2549

4940024
13 ส.ค. 2549

25
สำนักหอสมุด

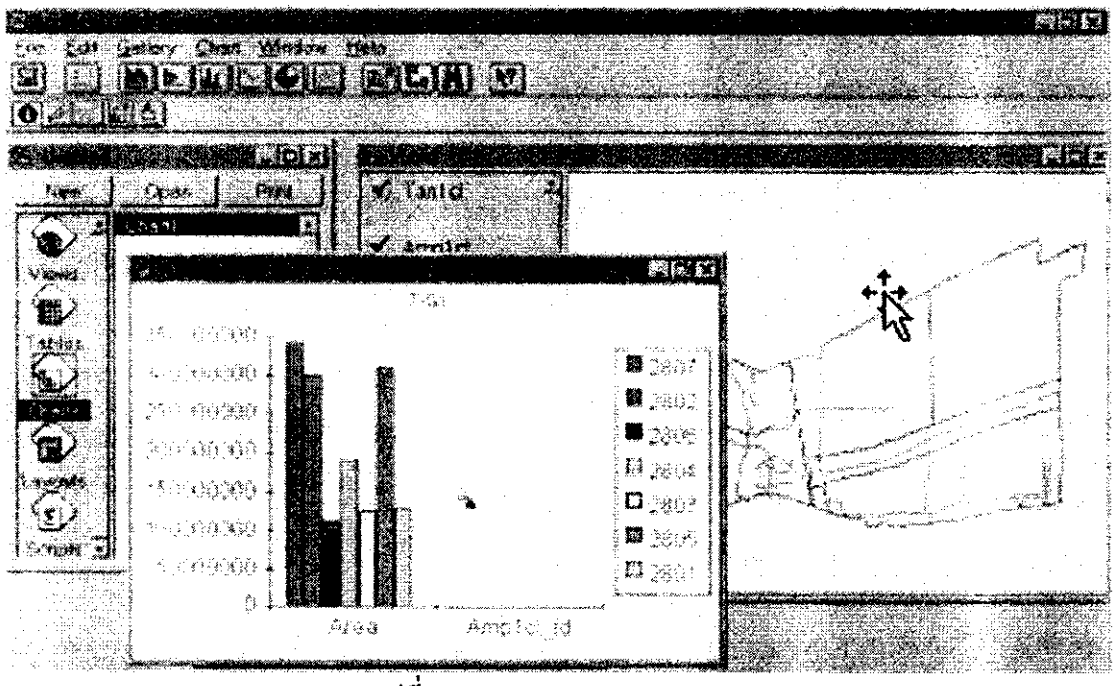

รูปที่ 2.17 แสดง Chart Window

ดัดแปลงมาจาก : http://www.esri.com/

2.4.5 Layout Window คือแผนที่ที่ประกอบด้วยข้อมูลต่างๆ เช่น ชั้นข้อมูล (Themes) แผนภูมิ (Chart) หรือสัญลักษณ์ต่างๆ ทั้งที่ทำโดย ArcView หรือนำเข้าจากแหล่งข้อมูลอื่น

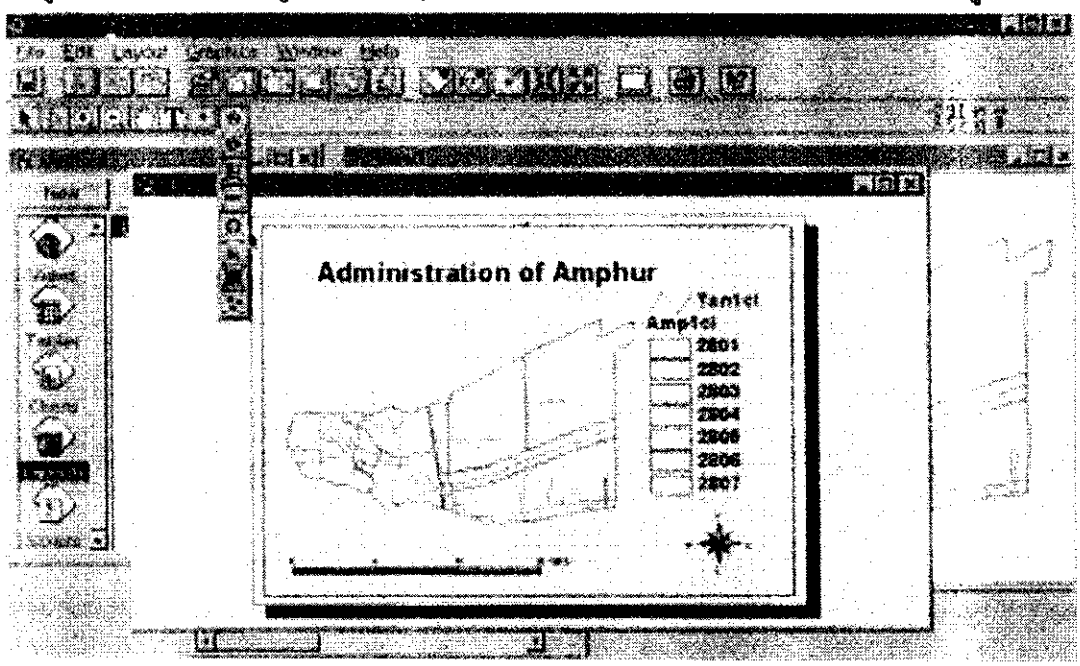

รูปที่ 2.18 แสดง Layout ที่ได้จาก View

ดัดแปลงมาจาก : http://www.esri.com/

2.4.6 Scripts Window Scripts เป็นภาษาในโปรแกรม ArcView ที่ใช้ในการจัดการกับวัตถุ เรียกว่า "Avenue" และคำสั่ง Avenue นั้นจะช่วยให้สามารถควบคุมวัตถุที่เราต้องการรับหรือส่งข้อมูลไปยังวัตถุของ ArcView เช่น Project Window, View Window หรือ Layout Window เป็นต้น และ Avenue ช่วยให้จัดการหน้าจอ ArcView ให้สามารถทำงานได้ง่ายขึ้น หรือเหมาะสมกับที่เราต้องการในการประยุกต์ใช้งาน เราสามารถอ่านวิธีการใช้งานได้ใน Help เลือกหัวข้อ Script แต่ขอยกตัวอย่างการนำโปรแกรม avenue มาใช้ เช่น ต้องการเปิดแฟ้ม Project ใหม่

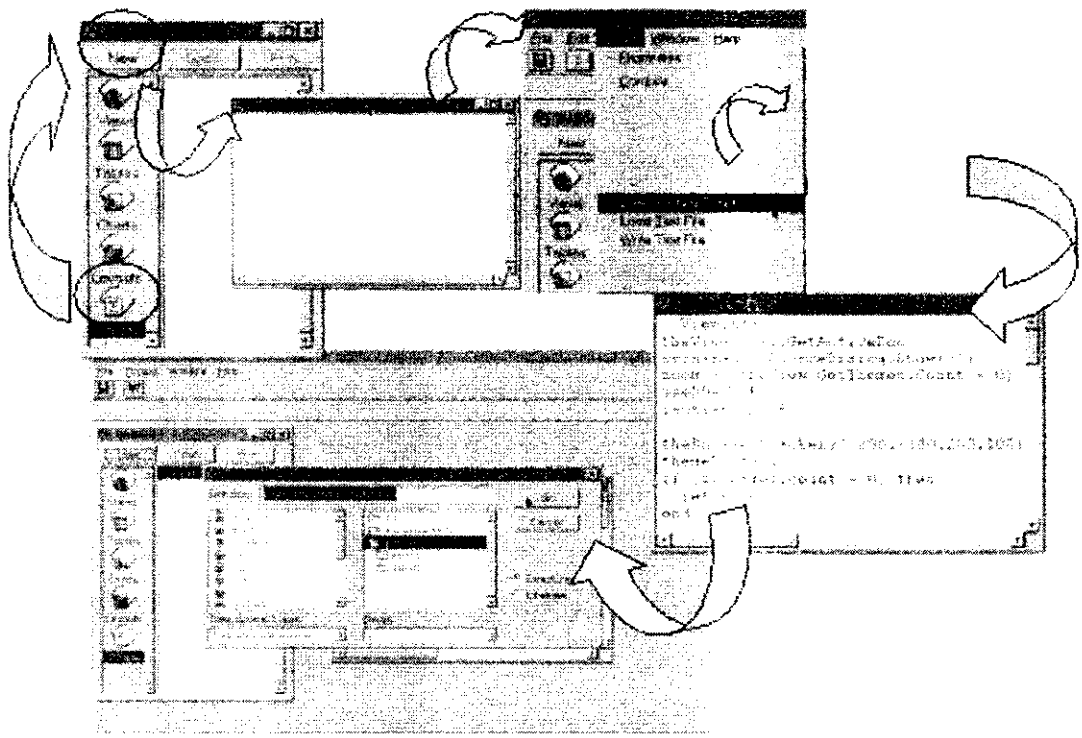

รูปที่ 2.19 แสดง Scripts Window

ดัดแปลงมาจาก : http://www.esri.com/

2.5 ความหมายและจุดประสงค์ของการนอร์มัลไลเซชัน

นอร์มัลไลเซชัน เป็นกระบวนการนำโครงร่างของรีเลชันมาแตกเป็นรีเลชันต่างๆ ให้อยู่ในรูปแบบที่เรียกว่า รูปแบบบรรทัดฐานหรือเรียกว่า Normal Form เป้าหมายเพื่อให้รีเลชันที่ได้รับการออกแบบอยู่ในรูปแบบบรรทัดฐานระดับที่เหมาะสม

กระบวนการนอร์มัลไลเซชันได้พัฒนาขึ้นโดย E.F.Codd (1972) ซึ่งเป็นเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์รีเลชันให้อยู่ในรูปแบบของนอร์มัลฟอร์ม ซึ่งมีอยู่ 3 ระดับด้วยกัน คือ

1. นอร์มัลฟอร์มระดับที่ 1 หรือเรียกว่า 1NF
2. นอร์มัลฟอร์มระดับที่ 2 หรือเรียกว่า 2NF
3. นอร์มัลฟอร์มระดับที่ 3 หรือเรียกว่า 3NF

นอกจากนี้ยังมีระดับที่ทำให้นอร์มัลฟอร์มระดับที่ 3 มีความแข็งแกร่งขึ้นกว่าเดิม เรียกว่า BCNF ซึ่งพัฒนาขึ้นโดย R.Boyce และ E.F.Codd โดยนอร์มัลฟอร์มทุกระดับจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของฟังก์ชันการขึ้นต่อกันระหว่างแอตตริบิวต์ของรีเลชัน

นอร์มัลฟอร์มในระดับที่สูงขึ้นไปอีกที่อยู่ถัดจาก BCNF ก็ได้ถูกพัฒนาขึ้นมาคือ นอร์มัลฟอร์มระดับที่ 4 (4NF) และนอร์มัลฟอร์มระดับที่ 5 (5NF) ซึ่งพัฒนาโดย Fagin (1977,1979) อย่างไรก็ตามรูปแบบนอร์มัลระดับที่ 4 และระดับที่ 5 ในเชิงปฏิบัติจะเกิดขึ้นได้ยากมาก

จุดประสงค์ของการนอร์มัลไลเซชัน

1. ลดเนื้อที่ในการจัดเก็บข้อมูล

กระบวนการนอร์มัลไลเซชันเป็นการออกแบบเพื่อลดความซ้ำซ้อนในข้อมูล ดังนั้นการลดความซ้ำซ้อนในข้อมูลย่อมทำให้ลดเนื้อที่ในการจัดเก็บข้อมูลตามมาด้วย

2. ลดปัญหาข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง

เมื่อข้อมูลไม่มีความซ้ำซ้อน ในการปรับปรุงข้อมูลก็สามารถปรับปรุงข้อมูลได้จากแหล่งข้อมูลเพียงแหล่งเดียว จึงช่วยลดปัญหาการปรับปรุงข้อมูลไม่ถูกต้องได้ (inconsistency) ซึ่งหมายรวมถึงการลดปัญหาจากการเพิ่มข้อมูล ลบข้อมูล และปรับปรุงข้อมูล

จึงกล่าวสรุปได้ว่า การนอร์มัลไลเซชัน เป็นเทคนิครูปแบบหนึ่งสำหรับการวิเคราะห์รีเลชันที่อยู่บนพื้นฐานของคีย์หลัก (หรือคีย์คู่แข่งกรณีของ BCNF) และฟังก์ชันการขึ้นต่อ (Functional Dependencies) เพื่อให้แน่ใจว่าการออกแบบรีเลชันอยู่ในรูปที่เหมาะสม ช่วยลดความซ้ำซ้อนในข้อมูล ซึ่งส่งผลให้การใช้เนื้อที่ในการจัดเก็บข้อมูลน้อยลง รวมทั้งลดความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นจากการปรับปรุงข้อมูล (Update Anomalies)

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อาคม ดีเสน และคณะ (2545) ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ศึกษาความเหมาะสมของสภาพชั้นดินในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก เนื่องจากในปัจจุบันการก่อสร้างฐานรากอาคาร นิยมใช้ฐานรากแบบเสาเข็ม (Deep Foundation) เป็นจำนวนมากจึงจำเป็นที่จะต้องมีการตรวจสอบความสามารถในการรับน้ำหนักของดินในชั้นต่างๆ ที่เสาเข็มจะสามารถวางบนชั้นดินได้อย่างไม่มีปัญหา แต่การเจาะสำรวจดินดังกล่าว มีค่าใช้จ่ายต่างๆค่อนข้างสูง ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการขุดเจาะ ค่าเครื่องจักร ค่าแรงงานการทดสอบดินจากห้องปฏิบัติการ เป็นต้น ดังนั้นถ้าหากว่ามีผลการเจาะสำรวจดินในบริเวณใกล้เคียง ก็อาจจะใช้ข้อมูลดังกล่าวมาประมาณคุณสมบัติของดินได้ ประกอบกับในปัจจุบันมีการนำ GIS มาพัฒนาสร้างฐานข้อมูลทางด้านวิศวกรรมเป็นอย่างมาก เนื่องจากการใช้งานภายใต้ระบบคอมพิวเตอร์ทำได้สะดวกรวดเร็ว อีกทั้งยังสามารถนำไปเชื่อมโยงการทำงานกับระบบจำลองอื่นได้อีกด้วย

อรรถสิทธิ์ คำหล้า และคณะ (2546) การศึกษาและจัดทำระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ในพื้นที่มหาวิทยาลัยนเรศวรด้วยโปรแกรม ArcView ได้ศึกษาและใช้โปรแกรม ArcView จัดทำระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ ในพื้นที่มหาวิทยาลัยนเรศวรขึ้นซึ่งประกอบไปด้วยชุดข้อมูลหลัก คือ อาคารสิ่งปลูกสร้าง ถนน แหล่งน้ำ พื้นที่ย่อย และทางเดินระหว่างตัวอาคาร

ปาริชาติ กุลจู และคณะ (2544) ระบบฐานข้อมูลการจัดการสารสนเทศ อาคารสถานที่ เป็นการศึกษาและพัฒนาโปรแกรมเกี่ยวกับการจัดการระบบฐานข้อมูลการใช้อาคาร โดยการศึกษาความต้องการจริงที่เกิดขึ้น เกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลแบบเดิมที่ยังไม่สามารถอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้งานได้อย่างครบถ้วนซึ่งโปรแกรมที่สามารถรองรับการจัดการข้อมูลอาคารในมหาวิทยาลัยได้ และยังสามารถนำไปพัฒนาและประยุกต์ใช้กับอาคารอื่นๆได้โดยโปรแกรมนี้สามารถแสดงข้อมูลต่างๆ ของแต่ละห้องภายในอาคาร ทั้งนี้ การแสดงข้อมูลจะสามารถเรียกดูข้อมูลได้ผ่านระบบเครือข่าย และสามารถจัดการ แก้ไข เพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลงข้อมูลได้ที่เครื่อง Server

ฉันทวุฒิ ฉิมวรรณ และคณะ (2545) การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งศูนย์อุตสาหกรรมกล้วยตาก กรณีศึกษา : บ้านคลองกระล่อน อ.บางกระทุ่ม จ.พิษณุโลก เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากล้วยตากให้มีคุณภาพ ถูกหลักอนามัย มีปริมาณการผลิตเพียงพอต่อความต้องการของตลาด และเป็นแนวทางในการพิจารณาของผู้นำชุมชนไปสู่การปฏิบัติจริง ซึ่งจะเป็นผลประโยชน์ต่อชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของชุมชน โดยได้มีการวิเคราะห์ด้านการตลาด จากจุดแข็งของผลิตภัณฑ์ เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพดี มีกรรมวิธีการผลิตที่ได้มาตรฐานรับรองคุณภาพอาหารจากคณะกรรมการอาหารและยา(อย.) ตามพฤติกรรมการบริโภค

กล้วยตากของกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่จะจำหน่าย คือกลุ่มผู้มีรายได้ปานกลางขึ้นไป ส่วนช่องทางการจัดจำหน่ายทางศูนย์อุตสาหกรรมจัดจำหน่ายด้วยวิธีผ่านพ่อค้าคนกลาง ส่วนการส่งเสริมการขายทางศูนย์อุตสาหกรรม

มีนโยบายกระตุ้นให้ผู้บริโภคเกิดความต้องการและเกิดการตัดสินใจที่เร็วขึ้นในการบริโภคสินค้า การวิเคราะห์ด้านเทคนิค จะเป็นการคาดคะเนกำลังการผลิตกล้วยตาก ส่วนการส่งเสริมการปลูกกล้วยเป็นการคำนวณหาปริมาณต้นกล้วยที่ต้องปลูก การวิเคราะห์ด้านการบริหาร การเลือกหรือว่าจ้างผู้บริหารโครงการ จะทำการสรรหาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถจากภายนอก โดยประกาศในสื่อต่างๆมีประสบการณ์ในการบริหารโครงการมาแล้วอย่างน้อย 5 ปี ส่วนการก่อสร้างโครงการจะทำการสร้างเองโดยการซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการก่อสร้างมา แล้วทำการจ้างคนที่มีความรู้ในด้านการก่อสร้าง การวิเคราะห์ด้านการเงิน จะมีการประมาณรายจ่ายของศูนย์อุตสาหกรรมกล้วยตาก การประมาณแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนและการประมาณการรายได้จากการจำหน่ายกล้วยตาก

ศิรินดา ธีระแนว และ อรรถพล นิ้วยะวงศ์ (2543) การจำลองรูปแบบอุตสาหรรมแปรรูปการเกษตรขนาดกลางและขนาดย่อม บริเวณสี่แยกอินโดจีน มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวคิดทางเลือกสำหรับการลงทุนและการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร บริเวณสี่แยกอินโดจีน ซึ่งมีทั้งหมด 9 จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก ตาก นครสวรรค์ สุโขทัย เพชรบูรณ์ พิจิตร อุทัยธานี กำแพงเพชรและอุตรดิตถ์ จากการวิเคราะห์ข้อมูล จะพบว่า พื้นที่ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง เป็นพื้นที่การเกษตรที่ตั้งอยู่ในเขตต่อเนื่องกับเขตลุ่มน้ำเจ้าพระยาของพื้นการเกษตรที่ราบภาคกลางซึ่งมีระบบชลประทานที่รัฐได้ลงทุนพัฒนาไว้แล้วค่อนข้างสมบูรณ์ เป็นศูนย์กลางระหว่างภาคเหนือตอนบน ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และศูนย์กลางของประเทศลุ่มน้ำโขง (พม่า จีนตอนใต้ ลาว ไทย เวียดนาม กัมพูชา) พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ ข้าว ผลิตเป็นปริมาณมากที่สุด จึงควรตั้งโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรคือ โรงสีข้าวมากที่สุด เนื่องจากนิยมปลูกข้าว มากเป็นอันดับหนึ่งของทุกจังหวัด และมีสภาพแวดล้อมเหมาะสม อีกทั้งยังสามารถสั่งซื้อจากจังหวัดใกล้เคียงกันได้หมดทั้ง 9 จังหวัด นอกจากนี้ ภายในภูมิภาคยังมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอีก ได้แก่ ถั่วเหลือง ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ ถั่วเขียว มันสำปะหลัง ฯลฯ ซึ่งสามาร๔ตั้งโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์เหล่านี้ได้อีกเช่นกัน